PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · EDUKACJA OBYWATELSKA · KLASA 2

Głosowanie krok po kroku – symulacja posiedzenia obwodowej komisji wyborczej

Lekcja symulacyjna: uczniowie w czterech zespołach odgrywają obwodowe komisje wyborcze i rozstrzygają sześć trudnych sytuacji z lokalu wyborczego, szukając odpowiedzi w przepisach Kodeksu wyborczego. Na tej podstawie wiążą codzienną procedurę z zasadami prawa wyborczego z art. 96 ust. 2 Konstytucji.

Przedmiot	Edukacja obywatelska
Klasa	klasa 2
Dział	Dział 4. Demokracja, ustrój i wybory
Temat lekcji	**Głosowanie krok po kroku – symulacja posiedzenia obwodowej komisji wyborczej**
Czas	45 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	symulacja (odgrywanie ról organu wyborczego), praca z tekstem przepisów, dyskusja, analiza przypadków
Formy pracy	praca zespołowa (4 zespoły po 5–7 osób), praca z całą klasą, praca indywidualna (bilet wyjścia)
Środki dydaktyczne	wypis przepisów (dodatek A), po jednym na zespół, karty przypadków (dodatek B), wzór protokołu (dodatek C), tablica lub plansza z art. 96 ust. 2 Konstytucji, telefony lub komputer z dostępem do internetu (faza 6), karta pracy (załącznik)

CEL OGÓLNY

Kształtowanie rozumienia, że uczciwe wybory wymagają przestrzegania procedury, oraz doświadczenie pracy organu wyborczego w symulacji (działanie obywatelskie EO.D.16).

CELE OPERACYJNE – UCZEŃ PO LEKCJI:

- Uczeń wskazuje zasady prawa wyborczego do Sejmu (powszechność, równość, bezpośredniość, proporcjonalność, tajność) i podaje, które z nich dotyczą konkretnej sytuacji w lokalu wyborczym.
- Uczeń odnajduje w wypisie z Kodeksu wyborczego przepis rozstrzygający opisaną sytuację i uzasadnia decyzję komisji artykułem.
- Uczeń sprawdza w internetowej bazie aktów prawnych, który tekst Kodeksu wyborczego jest aktualny (EO.IV.F2).

CELE W JĘZYKU UCZNIA

- Wiem, co robi komisja w lokalu wyborczym i dlaczego nie może robić wyjątków.
- Potrafię znaleźć w ustawie artykuł, który odpowiada na pytanie z życia.
- Umiem powiedzieć, co oznacza, że wybory są powszechne, równe i tajne.
- Wiem, gdzie sprawdzić aktualny tekst Kodeksu wyborczego.

WYMAGANIA Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **EO.IV.3** – korzystając z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wyjaśnia podstawowe wartości i zasady demokratycznego państwa prawa oraz analizuje je i wyraża opinię o ich wpływie na codzienne życie obywateli; porównuje demokrację większościową i konstytucyjną
- **EO.IV.5** – wyjaśnia znaczenie wyborów w systemie demokratycznym; wskazuje główne zasady prawa wyborczego na przykładzie Polski i argumentuje na rzecz świadomego udziału w głosowaniu
- **EO.IV.F2** – wyjaśnia ideę hierarchii źródeł prawa w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej (którymi są m.in. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, ratyfikowane umowy międzynarodowe, ustawy i rozporządzenia) oraz potrafi wyszukać obowiązujący wybrany akt normatywny
- **EO.D.16** – udziału w symulacji obrad organów władz publicznych lub organów organizacji międzynarodowej

Źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 6 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2025 poz. 382) – podstawa programowa Edukacji obywatelskiej, zakres podstawowy; w liceum kl. II–III, w technikum kl. II–IV; https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2025/382/text.pdf.

KRYTERIA SUKCESU (NaCoBeZU)

- Rozstrzygam co najmniej cztery z sześciu przypadków, podając artykuł i paragraf.
- Wyjaśniam własnymi słowami co najmniej trzy zasady z art. 96 ust. 2 Konstytucji.
- Przytaczam argument za tym, że komisja nie może odstąpić od procedury „dla dobra sprawy”.
- Znajduję w ISAP lub w bazie aktów Sejmu aktualny tekst Kodeksu wyborczego i podaję jego publikator.

Kodeks wyborczy, tekst jednolity Dz.U. z 2026 r. poz. 1261 (obwieszczenie Marszałka Sejmu z dnia 1 września 2026 r.), https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2026/1261/text.pdf. Tekst przygotowany do zestawu; osoby i miejscowości w kartach przypadków są fikcyjne.

DODATEK B. KARTY PRZYPADKÓW

Na lekcji każdy zespół dostaje komplet kart (drukujemy tabelę i tniemy na paski). Przypadki są fikcyjne; imiona i nazwiska na kartach nie oznaczają prawdziwych osób.

Nr i temat	Treść karty przypadku
1. Przed wydaniem karty	Pan Marek Wrona zgłasza się do komisji bez dowodu osobistego i bez innego dokumentu. Mówi: „Wszyscy mnie tu znają, jestem sąsiadem pani przewodniczącej, to tylko formalność.”
2. Głos za kogoś	Pan Jan Lis ma przy sobie swój dokument. Prosi komisję o dwie karty: „Żona jest w pracy, ja wrzucę obie. To przecież jedna rodzina.” Nie ma żadnego pełnomocnictwa.
3. Tajność	Pan Tadeusz Kruk dostał kartę, ale kabina jest zajęta. Zaczyna wypełniać kartę przy stole komisji: „Szybciej będzie. Nie mam nic do ukrycia.”
4. Pomoc wyborcy	Pani Zofia Nowicka porusza się na wózku i prosi o pomoc w wypełnieniu karty. Obok stoi pani Irena Maj, członkini komisji, która mówi: „Chętnie pomogę, mam wolną chwilę.”
5. Drugi raz	Pan Piotr Gajda wrzucił już kartę do urny. Po kilku minutach wraca: „Pomyliłem się przy wyborze. Dajcie mi nową kartę, a tamtą wyjmiemy.”
6. Przed otwarciem lokalu	Pół godziny przed rozpoczęciem głosowania członek komisji, pan Olgierd Zając, mówi: „Urnę sprawdzaliśmy wczoraj. Nie ma po co jej znowu oglądać, od razu ją zamknijmy.”
7. Dla szybszych zespołów: porządek w lokalu	W kolejce wyborca, pan Rafał Sokół, głośno i długo kłóci się z innymi o to, kto stoi pierwszy, i przeszkadza w głosowaniu. Prośby członków komisji nic nie dają.

PIERWSZA ŁAWKA

		• Przydziela role w każdym zespole: przewodniczący (prowadzi i czuwa nad porządkiem), zastępca, sekretarz (protokół), 2–3 członków; jeden członek zespołu w każdym przypadku odgrywa wyborcę lub inną osobę z karty, na zmianę. • Przypomina regułę symulacji: komisja rozstrzyga zwykłą większością głosów, a decyzję uzasadnia artykułem.	markerem słowa kluczowe. • Zadają pytania o zasady symulacji.
10–31 min	Symulacja: komisje rozpatrują przypadki	• Chodzi między zespołami, nie podpowiada gotowych odpowiedzi; jeśli zespół utknie, każe mu odczytać art. 42, 49, 52 albo 53 i zapytać, kogo dotyczy przepis. • Pilnuje czasu: ok. 3 minuty na przypadek (nr 1–6); zespoły szybsze rozpatrują przypadek nr 7. • Zwraca uwagę, by osoba odgrywająca wyborcę przedstawiała sytuację spokojnie i krótko, a komisja sprawdzała, czy skutek jest zgodny z przepisem, a nie z „życzliwością”.	• Odgrywają scenki: wyborca przedstawia sprawę, komisja szuka przepisu, głosuje i zapisuje decyzję w protokole (dodatek C). • Wskazują artykuł i paragraf, uzasadniają decyzję jednym zdaniem.
31–37 min	Raport komisji i porównanie decyzji	• Prosi każdy zespół o odczytanie decyzji w przypadkach 3 i 5 (lub 4 i 6) wraz z podstawą prawną i wynikiem głosowania komisji. • Odczytuje rozstrzygnięcia z dodatku D tylko tam, gdzie zespoły się różnią; wskazuje, że nie ocenia się „ostrości”, tylko zgodność z przepisem. • Zadaje pytanie: „Czy któraś decyzja wydawała się niesprawiedliwa wobec konkretnego wyborcy? Jak odpowiedziałaby na to komisja?”.	• Odczytują protokoły, porównują decyzje, poprawiają własne protokoły. • Argumentują: komisja stosuje te same reguły wobec wszystkich, bo inaczej wynik nie byłby wiarygodny.
37–41 min	Od przypadków do zasad z Konstytucji	• Rozdaje tabelę z dodatku E (bez trzeciej kolumny) lub rysuje ją na tablicy. • Prosi zespoły o przypisanie przypadków do zasad (powszechność, równość, tajność) i wskazanie, które przypadki dotyczą głównie rzetelności procedury. • Krótko nazywa pozostałe dwie zasady z art. 96 ust. 2: bezpośredniość i proporcjonalność, i wyjaśnia, że będą omówione w kolejnych lekcjach.	• Uzupełniają tabelę, uzasadniają przypisanie jednym zdaniem. • Zadają pytania dotyczące pozostałych zasad.
41–43 min	Znajdź aktualny tekst (EO.IV.F2)	• Prosi pary o wyszukanie w internetowej bazie aktów prawnych (ISAP lub api.sejm.gov.pl) Kodeksu wyborczego i ustalenie, jaki jest jego aktualny tekst jednolity (publikator).	• Wyszukują akt, podają numer Dz.U. i poz. aktualnego tekstu jednolitego oraz sprawdzają, czy art. 3 ma takie samo brzmienie jak w wypisie.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Głosowanie krok po kroku – symulacja posiedzenia obwodowej komisji wyborczej – scenariusz lekcji, edukacja obywatelska, klasa 2 LO i technikum

Podgląd pokazał 4 z 12 stron. Pełna wersja: 12 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- metryczka lekcji: metody, formy pracy i środki dydaktyczne,
- cele lekcji oraz cele w języku ucznia,
- wymagania z podstawy programowej: EO.IV.3; EO.IV.5; EO.IV.F2; EO.D.16,
- kryteria sukcesu (NaCoBeZU) do zapisania na tablicy,
- gotowe materiały do wydruku: wzory, karty, formularze i przepisy do pracy na lekcji,
- przebieg lekcji minuta po minucie – w tabeli: co robi nauczyciel, co robią uczniowie,
- wskazówki różnicowania, typowe trudności uczniów i sposoby sprawdzenia, czy cel lekcji został osiągnięty,
- załącznik: karta pracy dla ucznia (5 zadań, 12 pkt) z pełnym kluczem odpowiedzi.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-edukacja-obywatelska-scenariusz-klasa-2-symulacja-komisji-wyborcze